

43. internacionalni teatarski festival MESS

Jalove revolucije

(Predstava "Poljaci", režisera Marca Martinellija, u izvedbi Teatra delle Albe iz Ravene - Italija)

Scena iz predstave "Poljaci"

NN FOTO

SVAKIDAŠNJE DESTRUKCIJE

Razgovor o predstavi "Poljaci" talijanskih teatarskih umjetnika iz Ravene, odvijao se u više pravaca koji su u vezi sa njenim konceptom i dosadašnjom sudbinom, pošto je ona bila na nekoliko internacionalnih teatarskih festivala. Istaknuta su sveobuhvatna značenja, njen simbolički beskonačni prostor i vrlo efektna komunikacija sa publikom. Kada je u pitanju aktualizacija Jarryjevog teksta, svi sudionici u razgovoru složili su se sa komentarima da su njegova upozorenja i poučnosti apsolutno razumljivi i danas. Živimo u vremenu kada je apsurd možda najdominantniji. Mnoge nekada možda naivne Ibijeve vizije i imaginacije prisutne su u današnjem životu kao okrutne činjenice. Destrukcije, anahronizmi, svi oblici terora umnožavaju se poput neuništivog perpetumobila.

Od datuma kada je prvi put izveden "Kralj Ibi" (1896.) francuskog dramskog i proznog pisca Alfreda Jarryja oficijelno se počinje računati povijest moderne drame. Na izuzetno duhovit i beskompromisan način Jarry se parodijski obračunava sa mno-

gim glupostima političkog, društvenog, kulturnog i nacionalnog života svoga vremena, pri čemu su kritizirani i neki kolonijalni događaji. Igrati danas "Kralja Ibija" gotovo da nije moguće bez dramaturških intervencija, odnosno neophodna je adaptacija kako bi se

uspostavili repери za uspješnu aktualizaciju.

U predstavi "Poljaci", režisera Marca Martinellija, u izvedbi Teatra delle Albe iz Ravene (Italija), koja je bazirana na istoime-nom Jarryjevom tekstu koji je prethodio "Kralju Ibiju", propoznatljiva je odlučna namjera aktualizacije u vezi sa talijanskom bližom prošlošću, ali i sa sadašnjošću te zemlje. Tata Ibi, crnac koji govori svojim maternjim jezikom, ali i romanjolskim dijalektom, neodoljivo podsjeća na Musolinija, ali isto tako i na sve prisutnijeg i opasnijeg Berlusconija. Istodobno ova predstava kao koncept ne nosi samo breme užeg regiona, već ju je moguće prihvatiti i kao značajnu za širi geografski i društveni kontekst. Zbog toga je ona imala snažnu rezonancu i kod sarajevske publike, u čemu je bilo vrlo direktnih asocijacija na naše trenutne prilike i odnose u društvu. Jedna od replika koja se odnosi na Poljsku kao simboličku zemlju oko koje su u Jarryjevo doba iskazivane razne pretenzije, može rezultirati vrlo direktnom asocijacijom ("Da nije Poljske ne bi bilo ni Poljaka", odnosno "Da nije Bosne ne bi bilo ni Bosanaca").

Martinellijev Ibi (Senegalac Mandiaye N'Diaye) kao karakter u kome su udruženi samovolja, anarhija i bizarnost, uređuje svijet po svom čefu, beskrupulozno dovodeći u pitanje pravdu, moral, poštenje, zločin. Kao motorni pokretač i "zaštitnik" ludih Ibijevih ideja stoji mama Ibi u efektnoj interpretaciji Ermanne Montanari čija je virtuozna sposobnost glasovne artikulacije i gesta došla do posebnog izražaja.

Određena kao mogući beskonačni prostor opasnih igara sa životima ljudi, njihovim vlasništvima, idealima, titulama, što će reći i sa budućnošću, predstava "Poljaci" rezultat je upornog rada sa profesionalnim glumcima i mladim ljudima, te potvrda da su sve revolucije nemoćne i uzaludne. Na planu vizualizacije, posebno funkciji svjetla, ali i po upotrebi muzike, ova predstava ostvaruje vrlo dinamičan interaktivni odnos sa publikom.

Marko KOVAČEVIĆ